

Kommunstyrelsens arbetsutskott

§83

Dnr KS 2022-618

Slutrapport för införande av Totalförsvarscentrum. Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:?

Kommunstyrelsen beslutar:

1. Att godkänna Trygghets- och säkerhetskontorets slutrapport gällande etablering av Totalförsvarscentrum i Norrtälje kommun, bilaga 1.
2. Att avsluta uppdraget att genomföra en förstudie för att se över möjligheter och förutsättningar gällande etablering av ett totalförsvarscentrum i Norrtälje kommun.
3. Att uppdra år Kommunstyrelsekontoret att finna mark lämplig för kommunens behov (primärt räddningstjänsten och samverkande aktörer i civila försvaret) av övnings- och utbildningsytor samt tillhörande lokaler

Sammanfattning av ärendet

Med framgångsrika samarbeten under bland annat Alfrida som grund, beslutades år 2020 ett uppdrag till Trygghets- och säkerhetskontoret att se över möjligheten till en etablering av ett Totalförsvarscentrum i Norrtälje kommun. Efter inventering av önskemål, bedömning av resursåtgång samt bedömning av möjligheter och risker beträffande finansiering, förslås en alternativ handlingsväg genom att kommunens behov, såsom yta, lokaler med mera omhändertas inom ordinarie verksamhet och att uppdraget i övrigt avslutas.

Beslutsunderlag

Tjänsteutlåtande för Slutrapport gällande etablering av Totalförsvarscentrum i Norrtälje kommun
2022-04-25
Slutrapport Totalförsvarscentrum

Beslutande sammanträde

Deltar ej i beslut

Camilla Rydstrand (MP) meddelar att hon ej deltar i beslutet.

Yrkanden

Staffan Tjörnhammar (M) yrkar att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med kommunstyrelsekontorets tjänsteutlåtandes förslag.

Beslutsgång

Ordföranden frågar om kommunstyrelsens arbetsutskott kan besluta i enlighet med Staffan Tjörnhammars (M) förslag, och finner att kommunstyrelsens arbetsutskott beslutar i enlighet med förslaget.

Beslutet ska skickas till

Trygghets- och säkerhetskontoret, stab.tos@norrtaelje.se

Paragrafen är justerad

Justerandes sign

Utdragsbestyrkande

Trygg

Handläggare: Marina Filipsson
Titel: Strateg
E-post: marina.filipsson@norrtalje.se

Till: Kommunstyrelsens arbetsutskott

Slutrapport gällande etablering av Totalförsvarscentrum i Norrtälje kommun

Förslag till beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår:
Kommunstyrelsen beslutar:

1. Att godkänna Trygghets- och säkerhetskontorets slutrapport gällande etablering av Totalförsvarscentrum i Norrtälje kommun, bilaga 1.
2. Att avsluta uppdraget att genomföra en förstudie för att se över möjligheter och förutsättningar gällande etablering av ett totalförsvarscentrum i Norrtälje kommun.
3. Att uppdra år Kommunstyrelsekontoret att finna mark lämplig för kommunens behov (primärt räddningstjänsten och samverkande aktörer i civila försvaret) av övnings- och utbildningsytor samt tillhörande lokaler.

Sammanfattning av tjänsteutlåtandet

Med framgångsrika samarbeten under bland annat Alfrida som grund, beslutades år 2020 ett uppdrag till Trygghets- och säkerhetskontoret att se över möjligheten till en etablering av ett *Totalförsvarscentrum* i Norrtälje kommun.

Efter inventering av önskemål, bedömning av resursåtgång samt bedömning av möjligheter och risker beträffande finansiering, föreslås en alternativ handlingsväg genom att kommunens behov, såsom yta, lokaler med mera omhändertas inom ordinarie verksamhet och att uppdraget i övrigt avslutas.

Ärendet

Under de senaste åren har omvärldsläget förändrats och hotbilden mot Sverige och svenska intressen försämrats i flera avseenden. Mot bakgrund av det osäkra och instabila omvärldsläget tog regeringen 2015 beslut om att Sverige ska återuppta totalförsvarsplaneringen.

Covid-19 satte stopp för den planerade Totalförsvarsdagen 2020 där cirka 40 olika aktörer, delar av kommunens verksamheter och P4 Radio Stockholm skulle delta.

Dock fortsatte utvecklingsarbetet som fanns mellan Räddningstjänsten och Frivilliga Försvarsorganisationernas samarbetskommitté, FOS, om hur en framtida organisation skulle kunna formuleras och vilka förmågor denna skulle kunna ha samt vad ett *Totalförsvarscentrum* kan komma att innebära för kommunen och för kommunens arbete med trygghets- och säkerhetsfrågor.

Förarbetet resulterade i att Trygghets- och säkerhetskontoret fick ett uppdrag i Mål & budget 2021–2023 att genomföra en förstudie om en etablering av ett Totalförsvars-centrum i Norrtälje kommun.

Lagkrav

Lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap och lagen (2003:778) om skydd mot olyckor.

Koppling till gällande styrdokument

I Mål och budget 2021–2023, målområde 5 anges att Kommunstyrelsen har ett initiativ som heter "Genomföra en förstudie om inrättande av ett totalförsvarscentrum i kommunen".

Ekonomiska konsekvenser och riskanalys

En hållbar finansieringslösning bedöms kräva ett omfattande arbete med ett antal olika aktörer. Det kan även konstateras att de identifierade intressenterna, som till stor del finns inom de civila försvarsorganisationerna, har en svag ekonomi. Detta innebär att Norrtälje kommun kommer att behöva bära en betydande del av de finansiella riskerna beträffande såväl etablering som drift av ett Totalförsvars-centrum.

Förvaltningens analys och slutsatser

Trygghets- och säkerhetskontoret analys är att planering, uppförande samt drift av ett Totalförsvars-centrum bedöms vara alltför resurskrävande. Då uppdraget i dagsläget även saknar finansiering så föreslås att uppdraget avslutas i sin nuvarande form i och med denna rapport.

Ärendet har samberetts internt för att säkerställa att ett avslutande av projektet inte påverkar plan- eller exploateringsprocessen negativt.

Behovet av och ambitionen att återskapa gemensam förmåga till civilt försvar kvarstår dock. För Räddningstjänstens del kvarstår behovet av ytor samt lokaler för utbildning, övning samt förråd. Det gäller även behovet av kommunens samlade behov av förråd för krisberedskapsmateriel.

Vi föreslår därför att ovan nämnda behov omhändertas med viss prioritet i kommunens ordinarie verksamhet, i detta fall inom Trygghets- och säkerhetskontoret. Genom detta säkrar vi att både lokaler samt övriga ytor som tas fram utformas på ett sådant sätt att vi gemensamt kan ha tillgång till dem, såväl enskilt som i gemensamma aktiviteter. Detta skapar såväl reell nytta för alla samt säkrar en kostnadseffektivitet för Norrtälje kommun.

Tidplaner

–

Bilagor

Bilaga 1, Slutrapport Totalförsvarscentrum

Anders Ahlström
Trygghets- och säkerhetsdirektör

Marina Filipsson
Verksamhetsstrateg

Beslutet skickas till

Trygghets- och säkerhetskontoret, stab.tos@norrtaelje.se

Totalförsvarscentrum

Slutrapport

Innehåll

1	Sammanfattning	2
2	Bakgrund	2
3	Nuläge	2
4	Syfte och mål.....	3
5	Intressenter	3
6	Kostnads kalkyl	4
7	Förutsättningar och behov	4
7.1	Placering	4
7.2	Tidplan.....	4
7.3	Huvudbyggnad samt övningsytor inne och ute	4
7.4	Förrådsytor	5
8	Förslag till fortsatt arbete.....	5

1 Sammanfattning

Med framgångsrika samarbeten som grund gavs ett uppdrag beträffande ett *Totalförsvarscentrum*. Efter inventering av önskemål, bedömning av resursåtgång samt finansieringsmöjligheter förslås en alternativ handlingsväg. Under uppdragstiden har även uppdragets ingångsvärden förändrats.

Kommunens egna behov, som räddningstjänstens avsaknad av övningsfält och möjligheter att utbilda och öva själva och tillsammans med frivilligorganisationer, föreslås omhändertas i ordinarie verksamhet och att uppdraget i övrigt avslutas.

2 Bakgrund

Under de senaste åren har omvärldsläget förändrats och hotbilden mot Sverige och svenska intressen försämrats i flera avseenden. Mot bakgrund av det osäkra och instabila omvärldsläget tog regeringen 2015 beslut om att Sverige ska återuppta totalförsvarsplaneringen.

Norrtälje kommun tog mot bakgrund av detta beslut om att under Krisberedskapsveckan i maj 2019 utöka aktiviteterna genom att avsluta veckan med en Totalförsvarsdag. På plats fanns förutom delar av kommunens egna verksamheter drygt 23 organisationer och aktörer, bland annat de civila försvarsorganisationerna tillsammans med Försvarsmakten som representerades av Roslagsbataljonen. Cirka 5 000 besökare var på plats.

I anslutning till dagen påbörjades även arbetet med en gemensam plattform för återuppbyggnaden av Totalförsvaret och tanken är att den här dagen ska vara årligen återkommande. Syftet med dagen är att utbilda våra invånare i hur de ska hantera sin egen hemberedskap, få en ökad förståelse för vad Totalförsvaret innebär för alla samt motivera dem till höjd försvarsvilja.

Tyvärr satte covid-19 stopp för den planerade Totalförsvarsdagen 2020 där cirka 40 olika aktörer, delar av kommunens verksamheter och P4 Radio Stockholm skulle delta.

Dock fortsatte utvecklingsarbetet som fanns mellan Räddningstjänsten och Frivilliga Försvarsorganisationernas samarbetskommitté, FOS, om hur en framtida organisation skulle kunna formuleras och vilka förmågor denna skulle kunna ha samt vad ett *Totalförsvarscentrum* kan komma att innebära för kommunen och för kommunens arbete med trygghets- och säkerhetsfrågor.

Förarbetet resulterade i att Trygghets- och säkerhetskontoret fick ett uppdrag i Mål & budget 2021–2023 att genomföra en förstudie om en etablering av ett Totalförsvarscentrum i Norrtälje kommun.

3 Nuläge

Pandemin, som fortfarande pågår, har försenat framtagandet av förstudien att etablera ett *Totalförsvarscentrum*, detta då det skulle hanteras inom ramen för ordinarie verksamhet som i sin tur ianspråktagits fullt ut för krishantering av covid-19 samt hantering av påslaget av tallolja 2021.

När arbetet med en förstudie skulle starta upp så konstaterades det att ingångsvärden till uppdraget är begränsade samt att ambitionerna är höga. Under pandemin har det även skett förändringar hos en del av tidigare identifierade aktörer. Ett exempel är ambulansverksamheten som tagit beslut om att flytta sin bas till en annan kommun. Detta påverkar de ekonomiska förutsättningarna då ovan nämnda aktör tillhör en av de resursstarka aktörerna.

Placeringen av ett *Totalförvarscentrum* är viktig och för en del verksamheter direkt avgörande för att detta ska bli verklighet. Därav identifierades snabbt Mellingeholm som lämplig då: området är under planering, innehåller en flygbana (vilket begränsar vilka verksamheter som kan placeras i anslutning till denna) samt ligger inom det begränsade geografiska område som Räddningstjänsten kan låta utryckningsstyrkan vistas för att kunna inleda räddningsinsatser inom rimlig tid.

För Räddningstjänstens del är en av de långsiktigt största riskerna för räddningstjänstens operativa förmåga bristen på bra fysiska förutsättningar för övning och utbildning. Vid den nya brandstationen är möjligheterna för övning begränsade och det råder osäkerhet huruvida området runt gamla brandstationen kan nyttjas framledes.

Att vara beroende av kortsiktiga lösningar och externa anläggningar främjar inte utveckling och försvårar övningsplanering och att övningen kan bedrivas på ett arbetsmiljömässigt tillfredställande sätt. För att den operativa förmågan i framtiden skall kunna övas på ett professionellt sätt inom samtliga olycksområden är en övningsplats vid det nya *Totalförvarscentret* som planeras av största vikt.

Stora delar av anläggningen kan, med fördel, utnyttjas gemensamt med de frivilliga försvarsorganisationerna. Att kunna skapa relationer och samöva med polis, och de frivilliga civilförsvarsorganisationerna ser Räddningstjänsten som en mycket positiv effekt, speciellt som det inom kommunen är ett prioriterat uppdrag att delta i återuppbyggnaden av det civila försvaret.

4 Syfte och mål

Syftet med en etablering av ett *Totalförvarscentrum* är att samla kommunens resurser och kompetenser tillsammans med de civila försvarsorganisationerna, Försvarsmaktens, frivilligheten och andra viktiga aktörer i arbetet med återuppbyggnaden av totalförsvaret och specifikt det civila försvaret på en och samma plats för att nå synergier i form av möteslokaler, övningsplatser och förråd/förvaring.

5 Intressenter

Det civila försvaret definieras av den verksamhet som ansvariga aktörer genomför i syfte att göra det möjligt för samhället att hantera situationer vid höjd beredskap. Det civila försvaret är ingen organisation, utan den verksamhet som bedrivs av statliga myndigheter, kommuner, regioner, privata aktörer och frivilligorganisationer.

Följande intressenter har identifierats i ett första steg vid återuppbyggnaden av det civila försvaret:

- Räddningstjänsten
- Polisen
- Ambulansverksamheten

- Försvarsorganisationernas samarbetskommitté (FOS)
- Den organiserade frivilligheten (FRG)
- Frivilliga Automobilkårens Riksförbund (FAK)
- Frivilliga Flygkåren (FFK)
- Frivilliga Motorcykelkårens Riksförbund (FMCK)
- Frivilliga Radioorganisationen (FRO)
- Flygvapenfrivilligas Riksförbund (FVRF)
- Insatsingenjörernas Riksförbund (IIR)
- Sjövärnskårens Riksförbund (SVK RF)
- Svenska Blå Stjärnan (SBS)
- Svenska Brukshundklubben (SBK)
- Svenska Fallskärmsförbundet (SFF)
- Svenska Försvarsutbildningsförbundet (Försvarsutbildarna)
- Svenska Lottakåren (SLK)
- Svenska Pistolskytteförbundet (SPSF)
- Svenska Röda Korset (SRK)
- Svenska Skyttesportförbundet (SvSF)
- Sveriges Bilkårens Riksförbund (Bilkåren)
- Sveriges Civilförsvarsförbund (SCF)

6 Kostnads kalkyl

Beträffande finansiering av etablering och drift så kan det konstateras att merparten inom det civila försvaret har en svag ekonomi. Detta innebär att Norrtälje kommun kommer att behöva bära kostnaden av såväl etablering som drift av ett Totalförsvarscentrum.

En hållbar finansieringslösning bedöms kräva ett omfattande arbete med ett antal olika aktörer.

7 Förutsättningar och behov

7.1 Placering

Placeringen på Mellinge holm är viktig för att inte säga avgörande främst för Räddningstjänsten då personalen övar under beredskap för räddningsinsatser. Läget möjliggör även olika typer av övningar som inte påverkar boende då det ligger i ett industriområde. Tillgång till flygplats kan vara en tillgång över tid.

7.2 Tidplan

Givet att det inte sker flera överklaganden över tid så ser Plan-/MEX avdelningen att en flytt till Mellinge holm kan ske tidigast 2025. Det innebär att respektive behov behöver tillgodoses på annat sätt fram till att Totalförsvarscentret färdigställt.

7.3 Huvudbyggnad samt övningsytor inne och ute

Stora delar av anläggningen såsom huvudbyggnad och övningsanläggning i inomhusmiljö samt övningsanläggning utomhus, kan med fördel nyttjas gemensamt mellan Räddningstjänsten och de frivilliga försvarsorganisationerna. Att kunna skapa

relationer och samöva med till exempel, civila försvarsorganisationerna, polis och ambulans ser vi som en positiv effekt vid införandet av ett *Totalförsvarscentrum*.

7.4 Förrådsytor

De ytor som behöver vara separerade mellan Räddningstjänst, kommunens beredskapsmaterial samt de civila försvarsorganisationerna är respektives behov av förrådsytor.

8 Förslag till fortsatt arbete

Räddningstjänstens behov av ytor och lokaler för utbildning, övning och förråd bedöms vara av sådan art att de föreslås omhändertas med viss prioritet i kommunens ordinarie verksamhet. Det som behöver omhändertas är:

- Räddningstjänstens behov av utbildning- och övningsyta med tillhörande lokal
 - Utbildning och övning av egen personal och frivilligkårer
 - Utbildning av kommunens medarbetare och elever
- Räddningstjänstens behov av förrådsutrymmen (varma respektive kalla)
 - Ersättning för förråd som idag ligger på Nordrona då de kommer att behövas för annat
- Kommunens behov av förrådsutrymmen för beredskapsmaterial (varma och kalla)
 - Bör lokaliseras strategiskt och fördelat
- Frivilligas möjlighet till att öva för att kunna bidra till det civila försvaret.

Uppdraget beträffande ett Totalförsvarscentrum bedöms vara resurskrävande och ha en finansieringsgrund som kommer att vara komplicerad att få hållbar. Uppdraget föreslås avslutas i och med denna rapport.

Behovet av och ambitionen att återskapa gemensam förmåga till civilt försvar kvarstår och föreslås omhändertas genom att de ytor och lokaler som tillskapas för Räddningstjänstens behov utformas så att de kan komma fler aktörer tillgodo, såväl enskilt som i gemensamma aktiviteter. Detta bör maximera såväl reell nytta som kostnadseffektivitet beträffande lokalerna samtidigt som de ekonomiska riskerna minimeras.